

1ο Επαναληπτικό στη Γλώσσα (4η Ενότητα)

Όνοματεπώνυμο:.....

.....

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΑΠΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗ : Αποτελείται από το υποκείμενο(Y) και το ρήμα(P) ή από το υποκείμενο(Y) το ρήμα(P) κι ένα αντικείμενο(A) ή κατηγορούμενο(K).

Παραδείγματα:

Η Ελένη κοιμάται. → (Y) - (P)

Ο Ανέστης διαβάζει ένα βιβλίο. → (Y) - (P) - (A)

Ο δάσκαλος ήταν κουρασμένος. → (Y) - (P) - (K)

ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ : Λείπουν ένας ή περισσότεροι βασικοί όροι.

Παραδείγματα:

Ήταν κουρασμένος. (Αυτός →(Y))

Παίζουν ποδόσφαιρο. (Αυτοί →(Y))

ΣΥΝΘΕΤΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Η πρόταση που έχει δύο ή περισσότερα υποκείμενα, αντικείμενα ή κατηγορούμενα.

Παραδείγματα:

Ο δάσκαλος και οι μαθητές ήταν κουρασμένοι. (Y) - (Y) - (P) - (K)

Οι μαθητές παίζουν ποδόσφαιρο και μπάσκετ. (Y) - (P) - (A) - (A)

Η Αλίκη είναι ήσυχη και εργατική. → (Y) - (P) - (K) - (K)

1. **Κλίνω** τα παρακάτω **ουσιαστικά**:

..... αριθμός				
Όνομαστική	...	κόμπος	πρόεδρος	χωματόδρομος
.....	...			
.....	...			
.....	-			
..... αριθμός				
.....	...			
.....	...			
.....	...			
.....	-			

2. Σημειώνω ποιες προτάσεις είναι **απλές** και **ποιες σύνθετες**:

Η βρύση στάζει. (.....)

Ο πατέρας και η μητέρα γύρισαν από τη δουλειά. (.....)

Τα παιδιά κάθονται. (.....)

Σφουγγάρισα το σαλόνι και την κουζίνα. (.....)

Το μάθημα ήταν εύκολο και κατανοητό. (.....)

Το ποτήρι έσπασε. (.....)

Ο Αλέξανδρος και ο Γιάννης παίζουν σκάκι. (.....)

Το ταξίδι ήταν πολύωρο και κουραστικό. (.....)

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Μπορώ να φτιάξω νέες λέξεις προσθέτοντας καταλήξεις σε λέξεις που ήδη υπάρχουν. Η διαδικασία αυτή λέγεται **παράγωγη**. Η πρώτη λέξη από την οποία παράγεται μια άλλη λέξη λέγεται **πρωτότυπη**. Η λέξη που παράγεται από την πρωτότυπη λέγεται **παράγωγη**. Πολλές λέξεις φτιάχνονται από άλλες.
π.χ. Ρήματα από ουσιαστικά: τέλος → τελειώνω, όνειρο → ονειρεύομαι

3. Γράφω στη σωστή στήλη τα ρήματα που σχηματίζονται από τις παρακάτω λέξεις: (όπλο, κοντός, αφρός, στεφάνι, τσουβάλι, πίστη, ήσυχος, θυμός, παιδί, σάπιος αθώς, κομμάτι, παχύς, ζήλια, δοκιμή, θερμός, μάτι, όνομα)

Σε -ίζω	Σε -ώνω	Σε -αίνω

Σε -εύω	Σε -άζω	Σε -ιάζω

4. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τα ρήματα που παράγονται από τις λέξεις της παρένθεσης στον κατάλληλο τύπο του **ενεστώτα ή του αορίστου** (ανάλογα με το νόημα):

- * Ο πατέρας μου κλαδεύει (κλαδί) τα δέντρα του κήπου και _____ (μάζεμα) τα κλαδιά.
- * Τον χειμώνα _____ (χιόνι) συχνά στο χωριό μου.
- * Τα παιδιά έτρεξαν και την _____ (αγκαλιά) χαρούμενα.
- * Η παρουσίαση, χθες _____ (αρχή) στις οχτώ το πρωί και _____ (τέλος) λίγο πριν από τα μεσάνυχτα.
- * Η μητέρα μου _____ (κόπος) με τις δουλειές του σπιτιού.
- * Πάμε στον φούρνο της γειτονιάς και _____ (αγορά) φρέσκο ψωμί.
- * Όταν εγώ _____ (ταξίδι) με πλοίο, το κύμα με _____ (ζάλη).
- * Όταν _____ (νύχτα), τα πουλιά _____ (φωλιά).

Άρθρο ή αδύνατος τύπος προσωπικής αντωνυμίας:

Οι λέξεις το, του, τον, τη(ν), της, τις, τους, τα μπορεί να είναι οριστικά άρθρα ή αδύνατοι τύποι προσωπικών αντωνυμιών. Για να τα ξεχωρίσουμε αρκεί να θυμόμαστε ότι τα άρθρα μπαίνουν μπροστά από τα επίθετα και τα ουσιαστικά ενώ οι αντωνυμίες μπαίνουν μπροστά ή πίσω από τα ρήματα.

π.χ. Τον είδα μαζί με τον αδερφό του.

<u>τον</u> + ρήμα	<u>τον</u> + ουσιαστικό
αντωνυμία	άρθρο

Πολλές φορές για να μην επαναλάβουμε ένα ουσιαστικό που έχουμε πει ή γράψει προηγουμένως, χρησιμοποιούμε τον αδύνατο τύπο της προσωπικής αντωνυμίας.

π.χ. Το απόγευμα συνάντησα τους φίλους του αδερφού μου και τους κάλεσα στα γενέθλια μου.

5. Γράφω μέσα στην παρένθεση αν οι υπογραμμισμένες λέξεις είναι **άρθρα ή αντωνυμίες**:

- * Αυτή τη¹ φορά θα τη² μαλώσω. 1(_____) 2(_____)
- * Τις¹ διάβασες όλες τις² σελίδες; 1(_____) 2(_____)
- * Τους¹ γονείς σου να τους² αγαπάς και να τους³ προσέχεις.
1(_____) 2(_____) 3(_____)
- * Η δασκάλα τους¹ μίλησε για την² ανακύκλωση.
1(_____) 2(_____)
- * Τα¹ λουλούδια ομορφαίνουν τα² μπαλκόνια μας, γι' αυτό και τα³ φροντίζω καθημερινά. 1(_____) 2(_____) 3(_____)
- * Αγαπώ τους¹ μαθητές μου, αλλά τους² βάζω όρια.
1(_____) 2(_____)

6. Υπογραμμίζω τους **αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών**:

- * Του αρέσουν πολύ οι τηγανητές πατάτες.
- * Ο Φώτης της αγόρασε το δαχτυλίδι που ήθελε.
- * Έμαθες πως τον λένε τον καινούργιο γείτονα;
- * Σας αρέσει η τυρόπιτα; Εγώ την έφτιαξα χθες.
- * Της είπα τα νέα αλλά μάλλον δεν της άρεσαν.
- * Μη μου πάρεις τον κουβά γιατί τον χρειάζομαι.

7. Γράφω με μια σύνθετη λέξη πως λέγεται το μέρος όπου πωλούνται(-πωλείο):

- * άνθη: _____
- * κρέας: _____
- * βιβλία: _____
- * αρώματα: _____
- * ψάρια(ιχθύες): _____
- * χαρτιά: _____

8. Συμπληρώνω υ ή ι στις λέξεις:

Το βράδ__ τρώω πολύ ελαφρά. Λέω να μειώσω το βραδ__νό φαγητό.

Έμεινε κάμποσα βράδ__α ξάγρυπνη.

Ο ψαράς μπάλωνε το δίχτ__.

Τα δίχτ__α ήταν γεμάτα ψάρια.

Το στάχ__ λύγισε από τον αέρα. Τα στάχ__α χρύσιζαν στον ήλιο του μεσημεριού.

9. Γράφω τη γενική του Ενικού και του Πληθυντικού των παρακάτω ουσιαστικών:

Ουσιαστικό	Γενική Ενικού	Γενική Πληθυντικού
σύμμαχος		
ένοχος		
δενδρόκηπος		
μαντρότοιχος		